

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

Współczesny rynek pracy to obszar wielu dynamicznie dokonujących się zmian. Zmieniający się rynek kreuje także nowe trendy, nowe wymagania pracodawców, nowe oczekiwania pracowników, pojawiają nowe jeszcze niedawno nie brane pod uwagę predyspozycje i umiejętności, pojawiają się również deficyty w niektórych branżach, a to wiąże się z trudnościami w pozyskiwaniu odpowiednich pracowników. Pojawiają się również nowe zawody a niektóre zawody giną

Rynek pracy w Polsce i w Unii Europejskiej podlega ciągłym modyfikacjom. Zawody, specjalności, a także kompetencje, na które jeszcze kilka lat temu było zapotrzebowanie obecnie nie są gwarantem zatrudnienia. W ciągu wielu lat pracy zawodowej człowiek wiele razy zmienia zawód, podnosi, zmienia kwalifikacje, uzupełnia wykształcenie, bardzo często w ciągu życia zmienia miejsce pracy.

Biorąc pod uwagę jak ważna w życiu każdego człowieka jest praca nie można pominąć roli szkoły w kształtowaniu świadomości ucznia, jego mocnych i słabych stron, określaniu zainteresowań, kompetencji, jak również przyszłej roli pracownika, szefa, przedsiębiorcy. Ważną rolą szkoły staje się więc przygotowanie młodego człowieka do aktywnego i świadomego wkraczania na rynek pracy.

Pojawienie się nowych zawodów, zmiany na rynku oraz utrzymujące się wśród absolwentów liceów ogólnokształcących duże bezrobocie wymaga od młodzieży i wspierających ich rodziców i nauczycieli świadomego planowania kariery zawodowej. Podejmując decyzję o wyborze szkoły ścieżki edukacyjnej a w kolejnych latach wyborze zawodu, młodzież powinna znać swoje predyspozycje zawodowe i psychofizyczne do pełnienia świadomie wybranej funkcji zawodowej.

Doradztwo edukacyjno-zawodowe w szkołach – szkole podstawowej (gimnazjalnej) a dalej ponadpodstawowej i ponadgimnazjalnej wydaje się nie tylko przydatne a wręcz konieczne zażywszy na to, że wejście na rynek pracy zaczyna się już na poziomie decyzji o wyborze szkoły. W życiu każdego człowieka wybór szkoły i zawodu jest bardzo ważnym krokiem ku świadomie planowanej przyszłości

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

Doradztwo edukacyjno-zawodowe można postrzegać jako kształtowanie postaw aktywnych wobec planowania własnej kariery edukacyjnej i zawodowej, jest więc ważnym elementem programu wychowawczego szkoły lub placówki, a nie sekwencją odosobnionych, sporadycznych działań¹.

¹ KOWEZIU (2014) Doradztwo Edukacyjno Zawodowe; Warszawa, s.6

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego bazuje na obowiązujących aktach prawnych dotyczących udzielenia uczniom pomocy w wyborze zawodu, musi być również spójny ze statutem, misją i wizją wprowadzającej go w życie szkoły.

Założenia dotyczące zadań szkoły w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego reguluje wiele aktów prawnych.

- Ustawa z dnia 14 XII 2016 Prawo Oświatowe (tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 996).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 60).
- Rozporządzenie Min. Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017, poz.1591 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r, w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. 2001 nr 61 poz. 624 z późn. zm.).
- Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół z dnia 28 marca 2017r., (Dz.U. 2017, poz. 703).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. 2017, poz. 356).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. 2018, poz. 1601).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018, poz. 1675)

FUNKCJONOWANIE WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO W GDAŃSKIEJ SZKOLE SZERMIERKI

Za realizację WSDZ odpowiada dyrektor szkoły, doradca zawodowy, pedagog, bibliotekarz, nauczyciele przedmiotowi, wychowawcy i inne osoby wspomagające działania doradcze. Wspólne planowanie działań systemowych przez specjalistów

i nauczycieli pozwoli podzielić się poszczególnymi zadaniami adekwatnie do posiadanej przez nich wiedzy, doświadczeń, kompetencji w obszarze wychowania, przedsiębiorczości, doradztwa i orientacji zawodowej. Treści z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w szkole w ciągu roku szkolnego, zgodnie harmonogramem działań WSDZ.

ZAŁOŻENIA WSDZ

- 1/ wybór szkoły, zawodu i podjęcie pracy jest procesem kształtowanym przez wieloletnie życiowe doświadczenia;
- 2/ na wybór zawodu ma wiele czynników: normy, wartości, predyspozycje intelektualne, emocjonalne i zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia rodziny oraz wpływu środowiska w tym grupy rówieśniczej;
- 3/ wybór zawodu wywodzi się z doświadczeń zdobytych w dzieciństwie i rozwijają się w toku całego życia człowieka;
- 4/ praca w ramach WSDZ prowadzona jest podczas spotkań indywidualnych i zajęć grupowych-uczniowie, rodzice, rada pedagogiczna;
- 5/ działania zawodoznawcze są zaplanowane i wdrażane w oparciu o harmonogram pracy szkoły.

ODBIORCY WSDZ

Program Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego zakłada działania poprzez pracę z następującymi grupami:

- 1/ uczniami,
- 2/ nauczycielami,
- 3/ rodzicami-opiekunami,
- 4/ pracodawcami, organizacjami pozaszkolnymi, Urzędem Pracy i szeroko rozumianym otoczeniem Szkoły.

ZAKRES REALIZACJI ZADAŃ

1. Gdańska Szkoła Floretu realizuje doradztwo zawodowe przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów i w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.
2. Doradztwo zawodowe jest realizowane:
 - 1) w oddziałach przedszkolnych. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych obejmują preorientację zawodową, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

2) w klasach I-VI na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I-VI szkoły podstawowej obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.

3) w klasach VII i VIII na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz na obowiązkowych zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkoły podstawowej mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

4) w klasach III gimnazjum na zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego oraz na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach III gimnazjum mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

4) na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

5) na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się klasą;

6) w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci i uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe i innych.

SPOSÓB REALIZACJI ZADAŃ

1. Doradztwo zawodowe na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego w klasach I-VIII oraz na zajęciach w oddziałach przedszkolnych realizują nauczyciele prowadzący te zajęcia.

2. Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w kl. VII-VIII i III gimnazjum prowadzi doradca zawodowy posiadający kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela doradcy zawodowego. Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;

2) prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;

3) opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, programu

realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego oraz koordynacja jego realizacji;

4) wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie;

5) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;

3. Doradztwo zawodowe na zajęciach w ramach pomocy psychologiczno - pedagogicznej realizują doradca zawodowy, pedagog, psycholog lub inni nauczyciele, prowadzący te zajęcia.

4. Przy organizacji i realizacji doradztwa zawodowego szkoła może współpracować w szczególności z pracodawcami, placówkami kształcenia ustawicznego, placówkami kształcenia praktycznego oraz ośrodkami doksztalcania i doskonalenia zawodowego, umożliwiającymi uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych, szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli lub instytucjami rynku pracy.

SZCZEGÓŁOWE CELE WSDZ

Uczniowie

- poznają siebie, swoje predyspozycje zawodowe, pasje, talenty i zainteresowania;
- świadomie planują dalszy rozwój edukacyjno-zawodowy;
- potrafią określić swój stan fizyczny i zdrowotny, a także zasoby intelektualne by w oparciu o te informacje podjąć odpowiednie decyzje edukacyjne i zawodowe
- wiedzą, że rozwój zawodowy jest kształtowany przez decyzje świadome i odpowiedzialne;
- kształtują umiejętności sprawnego komunikowania, autoprezentacji, radzenia sobie ze stresem, presją czasu, a także świadomego funkcjonowania w grupach formalnych
- potrafią określić swój potencjał w tym mocne i słabe strony, są świadomi swoich ograniczeń z którymi potrafią pracować i które potrafią zaakceptować;
- mają świadomość, że wybór szkoły i zawodu jest decyzją przemyślaną i poprzedzoną zdobyciem wiedzy na swój temat;
- wyrobienie w uczniach aktywnych postaw wobec pracy;
- zapoznają się z zawodami i aktualnymi trendami na rynku pracy;
- znają polski system kształcenia
- poprzez wyjścia na dni otwarte znają ofertę edukacyjną szkół

Nauczyciele (rada pedagogiczna)

- współtworzą i zapewniają ciągłości realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa w oparciu o statut szkoły;
- określają priorytety dotyczące orientacji i doradztwa edukacyjno- zawodowego realizowanego w oparciu o szkolny program wychowawczy;
- wskazują priorytety w zakresie tworzenia szkolnej bazy informacyjno-dydaktycznej z obszaru doradztwa edukacyjno- zawodowego;
- przygotowują uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli przyszłego pracownika.

Rodzice

- wspierają uczniów i nauczycieli w poszukiwaniu informacji o trendach i perspektywach na rynku pracy;
- przekazują wiedzę o dziecku, jego zdolnościach, wartościach, umiejętnościach, pasjach, zainteresowaniach, mocnych i słabych stronach, zmianach postaw;
- uzyskują informację na temat możliwościami dalszego kształcenia;
- otrzymują informacje o ścieżkach edukacyjnych na różnych poziomach;
- w myśl zasady - rodzic jako pierwszy doradca zawodowy dziecka – włączają się jako przedstawiciele różnych zawodów do prezentacji ich doświadczeń zawodowych²

FORMY PRACY SZKOLNEGO DORADCY ZAWODOWEGO

- 1/ cykliczne spotkania z uczniami na lekcjach wychowawczych;
- 2/ zajęcia edukacyjne z zakresu poradnictwa zawodowego (warsztaty, pogadanki, dyskusje, karty pracy, testy predyspozycji);
- 3/ wyjścia edukacyjne-szkoły ponadgimnazjalne, Centrum Rozwoju Talentów;
- 4/ spotkania z zaproszonymi gośćmi;
- 5/ indywidualne spotkania doradcze;
- 6/ spotkania z rodzicami;
- 7/ współpraca z instytucjami pozaszkolnymi wspomagającymi orientację edukacyjno-zawodową.

METODY I TECHNIKI PRACY

- Zajęcia aktywizujące uczniów do samodzielnego wyboru zawodu prowadzone z całymi zespołami - warsztaty, lekcje zawodoznawcze, treningi.
- metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról
- metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy)

² Tamże s. 58

- metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne
- treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki
- techniki plastyczne, wzmacniające myślenie krytyczne, gry i zabawy
- udzielanie informacji w zakresie wyboru kierunku dalszego kształcenia i planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej
- udzielanie indywidualnych porad i konsultacji dla uczniów, rodziców i nauczycieli
- zakładka informacyjna na stronie internetowej szkoły (np. broszury dla rodziców, broszury dla uczniów)

SOJUSZNICY I ZASOBY

Sojusznikami szkoły w realizacji W S D Z są:

- pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy,
- pracownicy Centrum Kształcenia Zawodowego,
- pracownicy Centrum Rozwoju Talentów,
- organizatorzy targów szkół ponadpodstawowych, targów pracy i edukacji,
- przedstawiciele szkół ponadpodstawowych z terenu Trójmiasta,
- rodzice, opiekunowie
- osoby wspierające organizację szkolnego doradztwa zawodowego (pracownicy zakładów pracy, przedstawiciele zawodów itd.),
- absolwenci szkoły.

Zasoby:

- opracowany Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego,
- wykwalifikowany doradca zawodowy,
- materiały z zakresu doradztwa zawodowo-edukacyjnego w bibliotece,
- narzędzia diagnostyczne do rozpoznawania predyspozycji i zainteresowań zawodowych uczniów,
- zasoby internetowe: zasoby KOWEZiU oraz ORE (filmy, scenariusze, plakaty, broszury, publikacje), zasoby Internetu z zakresu doradztwa zawodowego, programy komputerowe.

PRZEWIDYWANE REZULTATY

A. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do Rady Pedagogicznej.

1. Wprowadzenie treści doradztwa zawodowego do planów wychowawczych klas, oraz planów pracy.
2. Współpraca ze środowiskiem lokalnym na rzecz rozwoju zawodowego uczniów.

3. Zastosowanie metod, technik i form prowadzenia zajęć z doradztwa zawodowego podczas zajęć z uczniami.
4. Realizacja treści zawodoznawczych podczas lekcji, zebrań oraz spotkań indywidualnych z rodzicami.

B. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do uczniów.

- 6) Znajomość czynników niezbędnych do podjęcia prawidłowej decyzji wyboru zawodu.
- 7) Umiejętność dokonywania samooceny, wskazywania swoich predyspozycji, mocnych i słabych stron, decydujących o trafności wyboru zawodu i dalszej drogi edukacyjnej.
- 8) Znajomość świata pracy, grup zawodów, kwalifikacji.
- 9) Umiejętność samodzielnego zaplanowania ścieżki edukacyjno - zawodowej.

C. Przewidywane rezultaty w odniesieniu do rodziców.

1. Znajomość czynników niezbędnych do podjęcia prawidłowej decyzji wyboru ścieżki edukacyjno – zawodowej przez dziecko.
2. Zrozumienie potrzeby uwzględnienia zainteresowań, uzdolnień, cech charakteru, temperamentu, stanu zdrowia, możliwości psychofizycznych, rynku pracy jako czynników decydujących przy planowaniu kariery edukacyjnej i zawodowej dziecka. Umiejętność wskazania tych cech u własnego dziecka.
3. Znajomość źródeł informacji i wsparcia w procesie wyboru drogi zawodowej dziecka.
4. Znajomość trendów w zatrudnieniu na lokalnym rynku pracy oraz oferty szkolnictwa ponadpodstawowego na terenie miasta.
5. Umiejętność udzielenia pomocy swojemu dziecku w podejmowaniu decyzji edukacyjno - zawodowych.

TREŚCI PROGRAMOWE

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla oddziałów przedszkolnych:

1. POZNANIE SIEBIE Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;

2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;

2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-VI

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III

1. POZNANIE SIEBIE Uczeń:

1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH Uczuć:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

EFEKTY WYNIKAJĄCE Z WDROŻENIA WSDZ W SZKOLE

- kształtowanie aktywnych postaw wobec decyzji edukacyjno-zawodowych
- pomoc rodzicom i opiekunom w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci
- dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców
- zrozumienie mechanizmów rynku pracy
- świadome planowanie swoich działań
- świadomość ponoszenia konsekwencji złych decyzji
- wspieranie motywacji wewnętrznej.

EWALUACJA

Realizacja Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego powinna opierać się na stałym monitorowaniu, ewaluacji i kontroli podjętych działań. Kontrola powinna być dokonywana w celu usprawnienia i ulepszenia realizowanych zadań lub wytyczenia nowych form pracy. Wykorzystana zostanie do tego wybranymi technikami i narzędziami; ankiety, wywiadu, obserwacji i analizy sprawozdań. Ewaluacja pozwala także zaobserwować dynamikę procesu i rodzące się nowe potrzeby czy niezaplanowane rezultaty. Dzięki ewaluacji można dokonywać aktualizacji działań doradczych, odkrywać aktualne potrzeby i oczekiwania - co pozwoli na długoterminowe planowanie działań.